

דאין מקצת שליא בלא ולד –

For there is no partial placenta without a fetus

Overview

The ruling concerning ספק טומאה is that if the ספק was created in a רה"ר¹, then the ספק is טהור; if it originated in a רה"י then it is טמא even if there is a ספק ספיקא להתיר.²

Our גמרא is discussing the status of woman where מקצת שליא was expelled on day one, etc.; whether we count the ימי טומאה from day one.³ רש"י explains that this question is relevant if she touched טהרות on day one after the מקצת שליא was expelled; are these טהרות considered טמא or טהור. It appears from the גמרא that the status of the women depends if we maintain יש מקצת שליא אין מקצת, then she is טהורה (for it is a ספק ספיקא) or if we maintain אין מקצת, then she is טמאה (for there is only one ספק and ספק לחומרא). Tosfos takes issue with this discussion.

asks:

ואם תאמר לרבי אלעזר דאמר חוששין משום דאין מקצת שליא בלא ולד –

And if you will say; according to ר"א who maintains that we are concerned that they may have been a birth on day one, since there is not (even) a partial discharge of the placenta without at least part of the fetus embedded in it. Therefore we are concerned that perhaps a majority of the fetus or the head of the fetus was embedded in this partial placenta. This would render this discharge a 'birth' and the woman would be לידה.

אבל אם היה מקצת שליא בלא ולד לא היתה חוששת –

However if there could be a partial placenta without a fetus, the woman would not have to be concerned that there is a birth (and cause her לידה), since it is possible that there was no fetus at all, and at the most only a minor part of the fetus (which leaves her טהורה).

will now analyze this:

היכי דמי אי ברשות הרבים אפילו בחד ספיקא מטהרינן –

What case are we discussing; if the discharge⁴ was in a public domain then even if there is a single doubt we declare it טהור; therefore even if אין

¹ The terms רה"ר and רה"י concerning טומאה mean a frequented place (רה"ר), or a secluded place (רה"י); but not as they are described below.

² We derive this ruling from a ספק זונה (or a סוטה) which the תורה refers to by the term ונטמאה. Just as the act of זנות is in a secluded place and the תורה refers to her as טמאה forbidding her לבעלה even though there is a ספק if there was a מעשה זנות or not, therefore by all ספיקות of טומאה, if the ספק took place in a רה"י (a secluded place) it is considered טמא, just as a סוטה is called טמאה. We derive the opposite as well; if the ספק occurred in a frequented place (רה"ר) the ספיקו טהור is דין. See 'Thinking it over'.

³ בד"ה לחומרא.

⁴ See ח' ר"נ אות תיח בד"ה ונראה [בסוגריים]

if ספק (one) טהור should remain טהור nevertheless the מקצת שליא בלא ולד expelled in this טהור is ספק טומאה ברה"ר. The rule is that a ספק טהור is expelled those טהורות are טהורות after the מקצת שליא was expelled. If the woman touched טהורות after the מקצת שליא was expelled those טהורות are טהורות.

ואי ברשות היחיד אפילו בספק ספיקא נמי טמא דהא תנן (טהרות פ"ו מ"ד) –

And if the discharge was in a private domain then even if it is a ספק ספיקא if she is טמא; she is still טמא for we learned in משנה in מסכת טהרות –

כל ספיקות שאתה יכול להרבות ברה"י אפילו ספק ספיקא טמא –

‘All ספק ספיקא that you can add on in a רה"י even if it a ספק ספיקא, the object in doubt is טמא’. The question of תוספות is why does our גמרא assume that the טומאה of this woman depends on whether יש מקצת שליא בלא ולד which makes it a ספק ספיקא and she is טמאה; when it does not depend on ספק or ספיקא, but rather where the ספק occurred; whether it was ברה"ר, then it is always טהור even with only one ספק להיתר or whether it occurred in רה"י where it is always טמא even by a ספק ספיקא להיתר.

answers: תוספות

ויש לומר דשמעתין איירי לענין לאוסרה לבעלה:

And one can say; that our גמרא is discussing the status of the women, concerning **whether she is forbidden to her husband** on account of לידה טומאת; but we are not discussing whether the טהורות she touched are טמא or טהור. The status of the טהורות, indeed depends on where the ספק טומאה took place; ברה"י or ברה"ר as previously mentioned. However the concern of לבעלה על לאוסרה is not a דין of ספק טהורות, but rather a דין of ספק איסור. In cases of ספק איסור it depends whether it is one ספק, then ספיקו לאיסור, or if it is a ספק ספיקא, and then it is ספיקו להיתר, regardless whether it is in the רה"י or רה"ר.

Summary

The ruling by שיעתה מקצתה שליא that מוין לה מיום ראשון, is only concerning ברה"ר; concerning טהורות, however, it depends whether it was ברה"ר or ברה"י.

Thinking it over

1. differentiates between טהורות which depends whether the טומאה was ספק ספיקא or ספק which depends on איסור לבעלה and ברה"י or ברה"ר. Seemingly the entire rule that ספק ברה"י is always אסור is derived from איסור, which is לבעלה על לאוסרה. How can תוספות answer that concerning לאוסרה the rule of ברה"י does not apply?⁵

2. How can we reconcile that she is אסורה לבעלה and the טהורות remain טהור?⁶

⁵ See אמ"ה and מהר"ם שי"ף.

⁶ See אמ"ה.